

Lillkyrkaskolan
745 97 Enköping

2011-03-28

Dnr 43-2010:5179

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Lillkyrkaskolan
i Enköpings kommun

2011-03-28

Rose-Marie Svensson
Lillkyrkaskolan
745 97 Enköping
rose-marie.svensson@lillkyrka.enkoping.se

Enköpings kommun
Kungsgatan 42
745 80 Enköping
skolforvaltning@enkoping.se

Tillsyn i Lillkyrkaskolan

Förskoleklass
Grundskola årskurs 1-6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Lillkyrkaskolan och Enköpings kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolan har inga övergripande sammanställningar av elevernas måluppfyllelse i alla ämnen i årskurs 5. Därmed kan inte Skolinspektionen bedöma hur väl skolan lyckas med kunskapsuppdraget. Skolans statistik för de nationella ämnesproven 2010 i årskurs 3 visar att 53 procent av eleverna klarade kravnivån i samtliga delprov i matematik, motsvarande resultat i svenska är 87 procent. När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs fem visar den nationella statistiken från år 2010 att i ämnena matematik och svenska har cirka 80 procent av eleverna som klarat kravnivån i samtliga delprov. I engelska var motsvarande resultat 93 procent. Resultaten i de nationella ämnesproven tyder på att en stor andel elever inte når de nationella målen i framför allt matematik och att resultaten därför måste förbättras. Skolan måste vidta åtgärder för att garantera att alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen.

Den pedagogiska ledningen behöver förstärkas. Särskilt viktigt är det att rektorn följer upp och inkluderar sammanställningar av resultaten, utvärderar och analyserar resultaten och använder dessa till att nå en högre måluppfyllelse. Även elevernas möjlighet

till inflytande över hur deras utbildning utformas behöver utvecklas ytterligare så att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad. Eleverna behöver också ges ökade möjligheter att få formulera, pröva antaganden, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden.

Lärarna anpassar undervisningen efter elevernas behov i stor utsträckning, det finns också rutiner för att identifiera elever som är i behov av särskilt stöd. Det särskilda stödet ges dock främst i engelska, matematik och svenska. I andra ämnen ges inte särskilt stöd i tillräcklig omfattning. Skolans arbete med åtgärdsprogram behöver utvecklas så att de blir ett redskap när det gäller planering och utveckling av den pedagogiska verksamheten för elever i behov av särskilt stöd. Inför det fortsatta arbetet med att utveckla åtgärdsprogrammen är det viktigt att rektorn tar ansvar för att en utredning alltid ligger till grund för upprättandet av åtgärdsprogram. Även en utredning av lärmiljön bör finnas med. De individuella utvecklingsplanernas framtidsyftande del behöver utvecklas så att skolans insatser syns tydligt.

Skolinspektionen har i tillsynen av Lillkyrkaskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- Rektorn ser inte i tillräcklig grad till att skolans personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3 § 1985 års skollag).
- Rektorn säkerställer inte att lärarna utvärderar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav (Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg)
- De individuella utvecklingsplanerna följer inte grundskoleförordningens krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn och lärarna klargör inte i tillräcklig utsträckning mål och krav för eleverna (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- Rektorn ser inte till att undervisningen utgår från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen (Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer, Kursplanerna).
- Eleverna upplever inte undervisningen som tillräckligt stimulerande (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, Riktlinjer).

- Undervisningen ger inte alltid eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden. (Lpo 94,2 Mål och riktlinjer och Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot).
- Elevernas inflytande över hur utbildningen utformas är inte tillräcklig och anpassas inte alltid efter deras ålder och mognad (4 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Skolans årliga plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag).
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Alla elever som är i behov av särskilt stöd får inte sådant stöd (4 kap. 1 § andra stycket 1985 års skollag, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

I samband med uppföljningen av Lillkyrkaskolans tillsyn begär Skolinspektionen en sammanställning, på övergripande skolnivå, av elevernas kunskapsresultat utifrån kursplanernas krav.

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Enköpings kommun har ansvar för att Lillkyrkaskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Enköpings kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Enköpings kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Fredrik Sjöberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Stig Westlund
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Lillkyrkaskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Enköpings kommun under januari 2011 - maj 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Lillkyrkaskolan 15-16 februari. Ansvarig för tillsynen har undervisningsråden Stig Westlund och utredare Fredrik Sjöberg varit.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Lillkyrkaskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Lillkyrkaskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Lillkyrkaskolan

Lillkyrkaskolan	Antal elever
Förskoleklass	32
Grundskola	127

Källa: Skolans egna uppgifter februari 2011

Lillkyrkaskolan ligger cirka två mil utanför Enköpings tätort och omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1-6. Skolan leds av en rektor.

Lillkyrkaskolan ingår i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan, vilket även kommunens övriga skolor gör.

I det sammanfattande protokollet nedan markeras endast när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar redovisas efter denna sida.

Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen redovisas i separata beslut som bilagor till kommunbeslutet.

Tillsynsprotokoll för Lillkyrkaskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte förutsättningar att nå lägst målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

Lillkyrkaskolan har inga övergripande sammanställningar av elevernas måluppfyllelse i alla ämnen i årskurs 5. Därmed saknas viktiga underlag för att bedöma hur väl skolan lyckas med kunskapsuppdraget. Skolans statistik för de nationella ämnesproven 2010 i årskurs 3 visar att 53 procent av eleverna klarade kravnivån i samtliga delprov i matematik, motsvarande resultat i svenska är 87 procent. När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar den nationella statistiken från år 2010 att i ämnet matematik var det 80 procent av eleverna som klarade kravnivån i samtliga delprov motsvarande siffra för engelska var 93 procent. I svenska var det 79 procent av eleverna som klarade kravnivån i samtliga delprov.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning

Rektorn ser inte i tillräcklig grad till att skolans personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § 1985 års skollag

Motivering:

Av skolans egna dokument framgår att i de senare skolåren finns lärare inom musik och trä- och metallslöjd som saknar utbildning för det ämne de undervisar i. I de tidigare skolåren innebär klasslärarorganisationen att lärare undervisar i ämnen där de saknar utbildning till exempel i naturorienterande ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärares bedömning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att lärarna utvärderar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav.

Författningsstöd:

Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Intervjuer med lärare och rektor visar att arbetet med att fortlöpande utvärdera elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas krav är av varierande kvalitet. Bland annat framkommer i intervjuer med lärarna att de regelbundet utvärderar elevernas kunskapsutveckling i engelska, matematik och svenska. I de natur- och samhällsorienterande ämnena utvärderas elevernas kunskapsutveckling utifrån de kommunala kriterierna som bygger på No- och So-block och inte i de enskilda ämnena. Lärarna uppger att metoder och verktyg för att utvärdera svenska och matematik är mer välutvecklade än i flera andra ämnen. Utvärderingar av elevers kunskapsutveckling tenderar således ha ett större fokus på svenska, engelska och matematik. Flera elever som Skolinspektionen varit i kontakt med uppger också att de vid utvecklingssamtalen och vid andra tillfällen framför allt får reda på hur de lyckas i dessa ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärares bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna följer inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

I samband med utvecklingssamtalen upprättar lärarna individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen för alla elever. Skolinspektionen har tagit del av ett urval av individuella utvecklingsplaner innefattande skriftliga omdömen. De skriftliga omdömena, även i årskurserna 4 och 5, beskriver bland annat de Natur- och Samhällsorient-

rande ämnena i block och inte som enskilda ämnen. Därmed får inte eleven och elevens vårdnadshavare en tydlig information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i alla ämnen. I den framåtsyftande delen av utvecklingsplanen är det ibland otydligt vilka insatser som skolan ska vidta för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Fokus ligger istället ofta på vad eleven själv ska göra för att nå målen. Bland annat skrivs att "Jag ska bli bättre på subtraktion" eller "Jag ska använda skiljetecken mer i mina texter". I den framåtsyftande delen saknas det också en tydlig koppling till målen i läroplanen och kursplanerna.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I samtal med rektorn och lärare framkommer att det på skolnivå saknas en samlad bild av elevernas kunskapsresultat. Arbetslagen och enskilda lärare har däremot en god bild av sina elevers kunskapsresultat, bl.a. genom den dokumentation som sker i ett digitalt redovisningssystem inför utvecklingssamtalen. I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att det inte går att i det digitala systemet göra sammanställningar av elevernas kunskapsresultat på skolnivå. Rektorn har dock inte skaffat sig en samlad bild av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen på annat vis. Därmed saknar rektorn viktiga underlag för att kunna följa upp och analysera om skolans verksamhet är utformad på ett sätt som ger eleverna möjlighet att nå de nationella målen för utbildningen. Skolan saknar således ett fullt ut fungerande uppföljningssystem.

Rektorn kommunicerar inte utvärderingar så att väl fungerande insatser och förbättringsområden tydliggörs för personalen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna klargör inte i tillräcklig utsträckning mål och krav för eleverna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

I samtal med elever framkommer att de känner till målen i de flesta ämnena men att det varierar i vilken omfattning som målen tydliggörs. Bland annat säger eleverna att de inte får information om målen i hem- och konsumentkunskap och biologi. Lärarna berättar att de ofta diskuterar hur de ska kunna tydliggöra målen för eleverna men att detta fortfarande är ett utvecklingsområde. Rektorn bekräftar vikten av att säkerställa att eleverna får information om mål och krav i alla ämnen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärandet

Bedömning:

Rektorn ser inte till att undervisningen utgår från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer

Kursplanerna

Motivering:

Eleverna får inte undervisning i alla ämnen. I rektorsintervjun och i samtal med elever framkommer att eleverna inte får undervisning i hem- och konsumentkunskap utifrån kursplanernas krav. Eleverna i årskurs 5 har endast haft hem- och konsumentkunskap vid två tillfällen. De har fått hemuppgifter under vårterminen som inte grundar sig på kursplanens krav, bl.a. ska de städa hemma. Undervisningen är inte utformad på sådant sätt att eleverna i årskurs 5 ges möjligheter att nå målen i ämnet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Eleverna upplever inte undervisningen som tillräckligt stimulerande.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot 2.2.Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Vid intervjuer och samtal med elever och rektorn framkommer att det varierar mellan ämnen och lärare om eleverna upplever undervisningen som stimulerande. Eleverna uppger att de i matematik ibland ges möjligheter till utmaningar och stimulans men att det oftast är boken som styr undervisningen vilken inte alltid är en källa till stimulans. Vidare uppger eleverna att de oftast arbetar alla med samma sak under viss period och det finns lite utrymme för utmaningar och ökad stimulans. Lärarna känner igen sig i elevernas beskrivningar och arbetar medvetet för att göra undervisningen mer stimulerande men uppger att de behöver tid för att diskutera denna viktiga fråga.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Undervisningen ger inte alltid eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Motivering:

Målen att sträva mot som anges i Lpo 94 diskuteras bland lärarna och vid samtal mellan rektorer och lärare. Det framkommer i lärarintervjuer att det finns skilda uppfattningar om strävansmålen roll. Intervjun ger ingen klar bild över vad lärarna utgår från i sin planering av undervisningen. "Vi väver in strävansmålen allt eftersom" var en

kommentar i intervjun. Rektorn, bekräftar att det är ett högst angeläget utvecklingsområde. Vid intervjuer med elever samt på lektionsbesök framkommer att det är lärarberoende i vilken grad undervisningen bidrar till att lära eleverna lyssna, argumentera och reflektera.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Eleverna ges inte tillräckligt inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer

Motivering:

Eleverna i Lillkyrkaskolan ges i varierande grad möjlighet till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Intervjuade elever uppger att de tillsammans med en del lärare kan påverka arbetssätt och arbetsformer. Medan andra lärare i andra ämnen planerar det mesta av undervisningen och eleverna får sällan ha synpunkter på undervisningens innehåll och planering. Skolinspektionens iakttagelser i undervisningen visar att den dominerande bilden är att undervisningen som helhet utformas så att läraren talar om för eleverna vilka uppgifter de ska göra, hur de ska genomföras, hur mycket tid som behövs osv. Intervjuad personal bekräftar att eleverna till viss del kan påverka arbetssätt och redovisningsformer bland annat i temaarbeten. Både lärare och rektorn uppger dock att elevinflytandet vid skolan kan förbättras

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans årliga plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut uppfyller skollagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

Motivering:

Lillkyrkaskolan har en likabehandlingsplan som också fungerar som en årlig plan mot kränkande behandling. Den gäller för läsåret 2010/11. Planen innehåller bland annat en aktivitetsplan, åtgärder vid kränkning och mobbning samt definition av kränkande behandling. Planen saknar en översikt över de specifika åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling baserad på en kartläggning av de förhållanden som är relevanta för skolan. Således saknas en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. Vidare saknas även en uppföljning av tidigare års specifika åtgärder.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av uppfyller inte förordningens krav. Det framgår inte alltid vilka åtgärder skolan och läraren ska genomföra för att eleven ska få det särskilda stöd den har rätt till. Åtgärder som skolan föreslår är sällan tillräckligt konkreta och inte relaterade till läroplanen och kursplanerna. I några exempel förefaller det som berörda elever och deras vårdnadshavare har ett stort ansvar för att de föreslagna åtgärder genomförs t.ex. "Lästräning – högläsning en kort stund varje dag, även lördag – söndag".

Intervjuer med lärare och rektor visar att skolan främst upprättar åtgärdsprogram i ämnena svenska, engelska och matematik. Det upprättas vanligen inte åtgärdsprogram i andra ämnen, trots att det finns behov av detta enligt rektorn och lärarna.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Alla elever som är i behov av särskilt stöd får inte sådant stöd.

Författningsstöd:

4 kap. 1 § andra stycket 1985 års skollag

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Vid tillsynen framkommer att skolan har rutiner för att identifiera elever med behov av särskilt stöd. Rektorn och lärare uppger dock att inte alla elever som har svårigheter i skolarbetet får särskilt stöd i den utsträckning de behöver. Särskilt stöd ges främst i ämnena svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen har eleverna inte samma möjlighet att få särskilt stöd. Lärarna efterlyser också ett tydligare specialpedagogiskt stöd i det dagliga arbetet med eleverna.